

Verlag spreekuren zoekgebied windenergie Overberg

Aanleiding

In 2016 heeft de Nederlandse overheid het VN-Klimaatakkoord in Parijs ondertekend. Met als doel de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2 graden Celsius. Nederland heeft deze afspraak vertaald naar de Klimaatwet. In deze wet is vastgelegd dat wij in 2030 49% CO₂-reductie ten opzichte van 1990 hebben bereikt. En in 2050 zelfs 95%.

Om dit doel te halen is afgesproken om in Nederland meer duurzame energie op te wekken. Naast energiebesparing komen er windturbines op zee en meer zonnepanelen op daken. Helaas is dit niet voldoende om aan de energiebehoefte te voldoen. Gemeenten dienen ook lokaal een bijdrage te leveren aan het opwekken van duurzame energie met zonnevelden en windmolens op land.

Om deze reden zoeken we naar plekken in de gemeente die geschikt zijn om duurzame energie op te wekken. De vier gemeenten in de Kromme Rijnstreek (Bunnik, Houten, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede) hebben de uitwerking van zoekgebieden gezamenlijk opgepakt. In de periode december 2020 t/m februari 2021 waren er bijeenkomsten en enquêtes waarin bewoners hun mening konden geven. Voor windenergie komt de zone ten zuiden van de snelweg A12, ten noordoosten van Overberg, naar voren als één van de kansrijke zoekgebieden in onze regio. Dit betekent dat het gebied geschikt lijkt voor windenergie. Extra onderzoek moet uitwijzen of dit ook echt zo is.

Extra participatieronde zoekgebied Overberg

Na de bekendmaking dat het gebied bij Overberg kansrijk is als zoekgebied, hebben omwonenden ons laten weten dat zij meer willen weten en ook mee willen denken. Met een online enquête die openstond van 1 tot en met 12 mei hebben omwonenden kunnen aangeven wat hun wensen en zorgen zijn.

Via de enquête konden de respondenten zich ook inschrijven voor een spreekuur met wethouder Rob Jorg. Inwoners die in een straal van 1 kilometer van het zoekgebied wonen zijn door een huis-aan-huisbrief op de hoogte gesteld van de spreekuren en de online enquête.

Tijdens de spreekuren konden de deelnemers verder praten met de wethouder en betrokken beleidsmedewerkers over het proces, eventuele zorgen, en wellicht kansen die een windmolen biedt.

Er was veel belangstelling voor de spreekuren. Om deze reden zijn er extra spreekuren georganiseerd. In totaal hebben acht spreekuren plaatsgevonden, op 11, 12 en 26 mei. Per spreekuur waren circa acht deelnemers uitgenodigd, zodat er voldoende tijd was om met elkaar te spreken en we ieders vragen konden beantwoorden.

De zorgen die we tijdens de spreekuren hebben vernomen, hebben zeker indruk op ons gemaakt. De meeste deelnemers waren heel openhartig, geëmotioneerd ook, en konden goed aangeven welke zorgen er zijn: gezondheid van familie, kinderen, kleinkinderen. Gevoelens van machteloosheid: “we staan met onze rug tegen de muur, we kunnen er niets meer aan doen”. Maar ook financiële zorgen zoals de waardedaling van het huis, etc. Het is goed om met elkaar in gesprek te gaan en te blijven over dit complexe onderwerp.

Vragen en zorgen

De gestelde vragen en geuite zorgen tijdens de acht spreekuren zijn gecategoriseerd per thema.

Afstandsnormen, geluidshinder, gezondheidsrisico's

- 1. Verschillende deelnemers bekritiseerden de afstandsnorm van 400 meter tussen een windmolen en de bebouwde omgeving. In andere Europese landen, zoals Frankrijk, moet er een grote afstand in acht genomen worden. Als discussiepunt werd ingebracht dat niet de afstandsnorm van 400 meter aangehouden moet worden, maar dat er van de tiphoogte van de windturbine moet worden uitgegaan om de afstandsnorm te bepalen.**

De landen in Europa hebben verschillende regels voor de afstand tussen windmolens en woningen. Nederland is niet het strengste hierin, maar ook niet het soepelste. Het meest vergaand is de regel van de Duitse deelstaat Beieren, die een afstand van 10 keer de tiphoogte vereist. Deze afstand is echter niet in heel Duitsland de norm en zeker niet in heel Europa.

Er is in Nederland officieel geen wettelijke afstand voor windmolens tot woningen. In de Nederlandse regels is het de hoeveelheid te verwachten hinder die de afstand bepaalt, en niet de hoogte van de windmolen. Daarom is er een geluidseis die wordt gemeten op de gevel van een woning. Deze geluidseis is wettelijk vastgelegd. Er is een eis voor het gemiddelde geluid overdag en een (hogere) eis voor het gemiddelde geluid 's nachts. Voor meer info [klik hier](#). Ook voor slagschaduw gelden er wettelijke normen. In de technische onderzoeken die wij hebben laten uitvoeren naar de mogelijkheden voor globale gebieden is een afstand van 400 meter aangehouden. Dit is een vuistregel. Niet alle typen windmolens maken even veel geluid. Een windmolen die meer geluid maakt, moet op een grotere afstand van een woning staan dan een windmolen die minder geluid maakt. De exacte (minimale) afstand wordt daarom pas bepaald wanneer er een concreet initiatief is voor een windmolen, en de exacte locatie en het type molen bekend is.

- 2. Er kwamen veel vragen over de mogelijke effecten van windmolens op de gezondheid.**

Om nadelige gezondheidseffecten als gevolg van geluid te voorkomen zijn in Nederland normen opgesteld die een bepaalde kwaliteit van de leefomgeving waarborgen. Het RIVM publiceerde in oktober 2020 een rapport over het effect van geluid van windturbines op de gezondheid van omwonenden. Voor dit rapport is grondig gekeken naar de wetenschappelijke literatuur over het effect van windturbinegeluid op hinder, slaapverstoring, hart- en vaatziekten en de stofwisseling. Ook is bekeken wat bekend is over hinder door het zicht op windturbines en andere factoren die niet met geluid te maken hebben, zoals het lokale besluitvormingsproces.

Conclusies uit het rapport:

- Uit de studie blijkt dat er hinder optreedt voor omwonenden als gevolg van het geluid van de windturbines: hoe sterker het geluid (in dB), hoe groter de hinder ervan.
- 'Laagfrequent geluid' (lage tonen/bromtonen) zorgt daarbij niet voor extra hinder in vergelijking met 'gewoon' geluid, zo bleek uit de literatuur.
- Voor andere gezondheidseffecten zoals slaapverstoring, hart- en vaatziekten en de stofwisseling zijn de resultaten van wetenschappelijk onderzoek niet eenduidig: deze effecten hangen niet duidelijk samen met het geluidniveau, maar soms wel met de hinder.
- Ten slotte laat de literatuur zien dat omwonenden minder hinder ondervinden van de windturbines als ze betrokken worden bij de plaatsing ervan, er (financieel) voordeel bij hebben of controle kunnen hebben (zoals een knop om de turbine stil te zetten).

Het volledige rapport is hier in te zien: <https://www.rivm.nl/windenergie/windmolens-gezondheid>

Als het gebied wordt aangewezen als zoekgebied voor windenergie en er meldt zich een initiatiefnemer, dan gaat er eerst meer onderzoek plaatsvinden. Gezondheid en veiligheid staan voor ons als gemeente voorop. We benadrukken dat uit onderzoek moet blijken dat windmolens geen ontoelaatbare negatieve effecten op de gezondheid van omwonenden mogen hebben. Dit is een voorwaarde die gesteld wordt aan een eventuele vergunning. Wij baseren ons daarbij op de meest actuele onderzoeken van gerenommeerde instanties als het RIVM en de GGD.

3. Wordt er gekeken naar de stapeling van het geluid? De snelweg en het spoor maken ook al lawaai en daar komen de windmolens nog bij.

Geluid van een windmolen kan als hinderlijk worden ervaren door omwonenden. Daarom zijn er regels om de overlast zoveel mogelijk te beperken. Het geluid van een windmolen mag gemiddeld niet meer dan 47 decibel per jaar zijn bij woningen, gemeten op de gevel. Overdag is het geluid van windmolens vaak niet te horen, doordat ook veel ander geluid aanwezig is. 's Nachts is de windmolen beter te horen. Daarom mag het geluid 's nachts niet meer dan gemiddeld 41 decibel zijn. Ter vergelijking: een gespreksniveau is 60 decibel, een drukke verkeersweg op 100 meter afstand 80 decibel en een opstijgend vliegtuig op 200 meter hoogte 100 decibel.

We vinden dat er zeker naar de eventuele 'stapeling van geluid' gekeken moet worden. In de vergunningsfase moeten een heleboel onderzoeken aangeleverd worden, die uit moeten wijzen of een windmolen op deze plek kan of niet. Een onderzoek op het gebied van geluid is daar één van.

4. Is er sprake van compensatie voor mogelijke schade? Zoals bijvoorbeeld geluidsoverlast, een vorm van financiële tegemoetkoming, daling van de grondwaarde, financiële daling van de waarde van mijn huis, of het beter isoleren van woningen?

Het is bij windenergieprojecten gangbaar dat een deel van de financiële opbrengsten ingezet wordt voor de omgeving. Hieronder staat een overzicht van de mogelijkheden hierin. Vaak wordt er voor een mix van regelingen gekozen.

Bovenstaand overzicht staat los van eventuele planschade als gevolg van de plaatsing van windmolens. U kunt planschade vorderen als de gemeente een bestemmingsplan in uw nadeel heeft aangepast. U kunt dan een verzoek om zogenaamde planschade indienen bij uw

gemeente. Planschade is een tegemoetkoming in de waardedaling van uw woning door de gewijzigde plannen van de overheid.

Effecten op de natuur en het landschap

1. Houden jullie wel rekening met de natuurwaarden van het gebied?

Jazeker. In de vergunningsfase moet een eventuele initiatiefnemer verschillende onderzoeken inleveren, om aan te tonen dat een windmolen op deze plek kan. Een ecologisch onderzoek is één van deze onderzoeken die gedaan moet worden. Vaak wordt zo'n onderzoek gedaan door een gespecialiseerd bureau.

2. Op welke manier wordt er rekening gehouden met beschermde vogelsoorten?

In de vorige vraag gaven we al aan dat er een ecologisch onderzoek moet plaatsvinden. In dat onderzoek staat onder andere welke beschermde vogelsoorten er aanwezig zijn in het gebied. Ook staat in het rapport welke verwachte effecten er zijn van het windenergieproject op deze vogels. En of deze effecten toelaatbaar of ontoelaatbaar zijn. Soms is het ook mogelijk om de effecten op vogel- (of vleermuis-)soorten te beperken, bijvoorbeeld door te werken met sensoren en stilstandsvoorzieningen.

In het traject Natuurinclusieve Energietransitie voor wind en hoogspanning op land (NIEWHOL) wordt gewerkt aan afspraken om te zorgen voor zowel de doorgang van de ontwikkeling van windparken en hoogspanningsverbindingen op land, als voor een vermindering van de negatieve effecten ervan op de staat van instandhouding van kwetsbare vogels en vleermuizen. Meer windenergie is nodig om de klimaatdoelen te halen en zo mens en natuur – ook vogels en vleermuizen – te beschermen.

Meer informatie: <https://www.regionale-energiestrategie.nl/bibliotheek/ruimtegebruik/res+natuur/1888743.aspx>

3. Is het niet beter om te kiezen voor kleinere windmolens? Dan zijn ze ook minder zichtbaar in het landschap.

Kleinere windmolens vallen minder op in het landschap, maar ze wekken ook veel minder energie op. Dus als je een bepaalde hoeveelheid energie wilt opwekken en je doet dat met kleine windmolens, dan heb je er veel meer nodig. Het plaatsen van heel veel kleine windmolens heeft misschien wel een groter effect op het landschap dan het plaatsen van enkele grote windmolens.

Grotere windmolens produceren in verhouding meer stroom dan kleinere windmolens. De opbrengst van windenergie is afhankelijk van de rotordiameter en de hoogte. Wanneer wieken 2x zo groot worden, verviervoudigt de opbrengst. De afgelopen jaren is de gemiddelde afmeting en het vermogen van windmolens steeds verder toegenomen.

De kleine windmolens (van circa 20 meter ashoogte) noemen we ook wel erfmolens. Eén erf molen levert genoeg stroom voor 1 boerderij of voor ca 10 huishoudens (30.000-35.000 kWh per jaar). Dit is dus een manier voor een agrariër om zijn bedrijf te verduurzamen. Eén grote windmolen (5,6 MW, 241 meter tiphoogte) levert gemiddeld 17.500.000 kWh per jaar. Eén zo'n grote molen produceert per jaar dus evenveel stroom als ongeveer 500 erfmolens.

Inspraak

- 1. De deelnemers van de spreekuren zijn van mening dat er geen draagvlak is voor een windmolen onder bewoners in Overberg en omliggende regio's. Om deze reden werd de vraag gesteld hoe draagvlak wordt gemeten.**

Dat is een heel lastige vraag omdat het begrip 'draagvlak' niet goed gedefinieerd is. Bij dit participatieproces hebben we ook niet geprobeerd om het draagvlak te meten. Draagvlak begint bij goed informeren. Vanuit de gemeente zorgen we ervoor dat de informatie duidelijk is en actueel. Ook proberen we voorkeuren en wensen in beeld te brengen en zo veel mogelijk mee te nemen in het beleid. Door middel van enquêtes, bijeenkomsten (online of 'fysiek') en gesprekken blijven we in contact met onze inwoners en blijven we op de hoogte van wensen, zorgen en wat er nog meer speelt. Maar, net als bij de aanleg van een nieuwe woonwijk, of het verbreden van een snelweg, uiteindelijk beslist de gemeenteraad, de gekozen volksvertegenwoordigers. Zij moeten de verschillende wensen en belangen afwegen en een besluit nemen waarvan ze vinden dat die het beste is in het algemene belang.

- 2. Wat gebeurt er met de zorgen en vragen die tijdens deze spreekuren worden geuit?**

Deze worden gedeeld met het College van B&W en de gemeenteraad. Dit gebeurt door de resultaten van de gehouden enquête onder omwonenden en dit verslag toe te voegen aan het collegevoorstel en het raadsvoorstel over de RES 1.0. De gemeenteraad neemt uiteindelijk de beslissing of er wel of geen windmolens komen. Zij maken daarbij een integrale afweging waarbij ze verschillende argumenten (vóór en tegen) tegen elkaar afwegen.

- 3. Deelnemers van de spreekuren delen het gevoel dat de realisatie van een windmolen in Overberg een beklonken zaak is en dat de spreekuren dus een vorm zijn van schijnparticipatie. Hoe kunnen bewoners in het vervolgproces hun ongenoegen en zorgen kenbaar maken?**

Uw mening telt zeker mee. Participatie kent verschillende doelen om met elkaar een zinvol gesprek te voeren, bijvoorbeeld: informeren, inventariseren, verdiepen, samen doen. Participatie betekent dat we zoveel mogelijk rekening houden met iedereen zijn of haar wensen. Maar, net als bij de aanleg van een nieuwe woonwijk, of het verbreden van een snelweg, uiteindelijk beslist de gemeenteraad, de gekozen volksvertegenwoordigers. Zij moeten de verschillende wensen en belangen afwegen en een besluit nemen waarvan ze vinden dat die het beste is in het algemene belang.

Tijdens het proces zijn er diverse momenten waarop u (opnieuw of alsnog) uw mening kenbaar kunt maken. U kunt bijvoorbeeld meepraten of de raad toespreken tijdens de beeldvormende/informerende vergadering over dit onderwerp. Hier leest u meer over hoe u dat aanpakt: <https://www.heuvelrug.nl/invloed-uitoefenen-op-de-besluitvorming-van-de-raad>

Mocht het zover komen dat er een vergunningsprocedure voor windmolens wordt gestart, dan zijn er mogelijkheden om zienswijzen in te dienen of in beroep te gaan. Tegen de RES zelf kunt u trouwens geen bezwaar of beroep indienen. Dat is omdat de RES meer een politiek-bestuurlijk karakter heeft, en nog geen juridische status heeft.

4. Hoe gaat de gemeente ons op de hoogte houden?

In de enquête kon u aangeven of u op de hoogte gehouden wilde worden. Indien u dat gedaan heeft, krijgt u een e-mail wanneer er nieuws te melden is. Daarnaast communiceert de gemeente via nieuwsbrieven, website, social media (facebook), en de gemeentepagina in de krant. U kunt zich opgeven voor onze nieuwsbrief Samen Duurzaam Doen via <https://www.heuvelrug.nl/nieuws-over-duurzaamheid-en-energie-besparen>. Deze nieuwsbrief wordt ongeveer eens per twee maanden verstuurd.

Bij projecten in uw directe omgeving stuurt de gemeente een huis-aan-huis brief. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer er een initiatiefnemer is die een plan heeft voor windmolens in uw buurt, en u wil uitnodigen voor een gesprek daar over.

Proces RES

1. Het zoekgebied in Overberg grenst aan het gebied van twee andere RES-regio's . De mogelijkheid bestaat dat ook de buurregio's een zoekgebied aan de grens van de regio vastleggen, waardoor de bewoners van Overberg en omstreken in nabijheid van windmolens van drie RES-regio's zijn gelokaliseerd.

Dat klopt. Ook de gemeente Renswoude (RES-regio FoodValley) en gemeente Woudenberg (RES-regio Amersfoort) hebben locaties langs de A12 aangewezen als zoekgebied voor windenergie. Eigenlijk zien we in het hele land dat de voorkeur uit gaat naar het plaatsen van energieprojecten langs de infrastructuur (snelweg, spoor). De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft daarom afgesproken regelmatig te overleggen met de gemeenten Renswoude, Woudenberg en Veenendaal. Zodat we elkaar op de hoogte kunnen houden van de ontwikkelingen en plannen op elkaar kunnen afstemmen. Indien bijvoorbeeld zowel de gemeente Renswoude als de gemeente Utrechtse Heuvelrug door willen met plannen voor windenergie langs de A12 dan moet dit in samenhang bekeken worden.

2. Wat zijn zoekgebieden?

Dit zijn gebieden die nader onderzocht kunnen worden of ze geschikt zijn voor een zonneveld of windmolen. Het is een gebied zonder harde grenzen. Het gaat om een globaal gebied, weergegeven op een kaart. Het heeft dus nog geen definitieve status.

3. Is dit het enige zoekgebied of zijn er meer gebieden aangewezen? En hoe is het zoekgebied Overberg bepaald?

We zien dit gebied, binnen onze gemeentegrenzen, als het meest kansrijke.

In 2019 heeft de gemeenteraad besloten dat er in de gemeente ruimte is voor zonnevelden en windmolens, en onder welke voorwaarden. Ook is toen besloten dat initiatieven voor zonnevelden en windmolens in 2021 en 2022 beoordeeld worden. Lees er meer over:

<https://www.heuvelrug.nl/afwegingskader-energie-in-landschap>

Hierna heeft de gemeente een technische verkenning uit laten voeren, om te bepalen in welke gebieden windmolens volgens wettelijke regels haalbaar lijken. Die staan in de 'Pondera-studie Verkenning windenergie Kromme Rijnstreek september 2020'. (Te vinden via www.heuvelrug.nl/res). Dit zijn de gebieden die we in januari en februari hebben besproken met belangenorganisaties, bewonersvertegenwoordigers en inwoners. We hebben daarbij

ook rekening gehouden met de besproken randvoorwaarden en voorkeuren, zoals “windmolens zo veel mogelijk langs de snelweg” en “niet in de natuur”.

Er waren drie gebieden in onze gemeente langs de snelweg: bij Driebergen, bij Maarsbergen, en bij Overberg. De locatie bij Driebergen is minder kansrijk omdat het binnen 400 meter van de bebouwde kom van Driebergen ligt. Daarnaast is het een heel klein gebiedje waar waarschijnlijk hooguit één windmolen past. Dat zien we als minder wenselijk qua landschappelijke inpassing. De locatie bij Maarsbergen is minder kansrijk om een aantal redenen. Het ligt erg dicht bij de woonkern Maarsbergen; het ligt erg dicht bij het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (binnen 400 meter) en ook dit is maar een heel klein gebiedje. Gebieden aan de zuid- en westkant van de dorpen werden minder positief beoordeeld, omdat er dan meer overlast van geluid en slagschaduw verwacht wordt. Dit geldt ook voor het gebied nabij Maarsbergen. Uiteraard gelden al deze argumenten ook in zekere mate voor de locatie ten noordoosten van Overberg, maar wel minder dan bij deze twee gebieden. Daarom hebben we het gebied ten noordoosten van Overberg ook bestempeld als het meest kansrijke (en niet als het enige mogelijke) gebied.

4. Verschillende woningeigenaren waren verbaasd dat het zoekgebied een groot deel grond beslaat dat in particulier eigendom is. Als grondeigenaren geen windmolen op eigen grond willen, houdt het op, toch?

Dat klopt. Een windinitiatief kan alleen van de grond komen met medewerking van de grondeigenaren. We hebben als gemeente geen grondeigenaren benaderd hierover. Dat zou geen zuivere stap in het proces zijn geweest. Waar windmolens wel of niet toegestaan zijn, moet bepaald worden op basis van ruimtelijke en technische argumenten, waaronder veiligheid en gezondheid. De vraag hoe grondeigenaren hier tegenover staan is een vraag die daarna pas aan de orde komt. Overigens is hetzelfde proces gevolgd als bij bijvoorbeeld de zoektocht naar geschikte locaties voor woningbouw.

5. Hoe worden de belangen van de bewoners van Overberg meegewogen?

Zie de antwoorden onder “inspraak”

6. Betekent dit nu dat de windmolens er zeker komen?

Nee. Eerst moet blijken of er een initiatiefnemer komt die hier windmolens wil ontwikkelen, en of grondeigenaren willen meewerken. Als dat gebeurt dan zullen er meer zaken onderzocht moeten worden. Bijvoorbeeld of de windmolens niet te veel overlast veroorzaken door geluid of slagschaduw. En wat dit betekent voor de gezondheid van omwonenden. En of de windmolens niet te veel schade aan de natuur geven, denk hierbij aan vogels of vleermuizen. En of het wel financieel en technisch haalbaar is om windmolens te bouwen op deze plek. Ook zal een initiatiefnemer een participatieproces moeten opzetten voor de omwonenden. Hiervoor bestaan gedragscodes. Uiteindelijk beslist de gemeenteraad of de windmolens er wel of niet mogen komen. Gedurende dit proces is het indienen van zienswijzen en bezwaar altijd mogelijk. In het uiterste geval beslist de rechter.

Alternatieve duurzame energiebronnen

1. Waarom zetten we in de Utrechtse Heuvelrug niet meer in op zon op dak?

We willen inderdaad graag zo veel mogelijk zonnepanelen op daken. Ongeveer 15-30% van de toekomstige energiebehoefte van de gemeente Utrechtse Heuvelrug kan opgewekt

worden met zonnepanelen op daken. De gemeente kan het plaatsen van zonnepanelen op daken niet verplichten. Daarom is de gemeente op dit moment vooral bezig met faciliteren. Zo kunnen bedrijven advies krijgen op kosten van de provincie of de gemeente. Bedrijven kunnen geholpen worden met het bepalen of zonnepanelen op hun dak financieel haalbaar zijn. Helaas zijn er veel redenen waardoor dakeigenaren besluiten om toch geen zonnepanelen te plaatsen. Bijvoorbeeld omdat het dak niet sterk genoeg is en het te duur is om dit aan te passen. Of omdat het bedrijf op korte termijn wil verhuizen of verbouwen. Ook de hoge kosten van de noodzakelijke verzanding van de elektriciteitsaansluiting kan een knelpunt zijn, met name in het buitengebied. Heeft of kent u een bedrijf dat wil onderzoeken of het haalbaar is om zonnepanelen op het dak te plaatsen? Aanmelden voor gratis advies kan via <https://aanmelden.softenergy.nl/heuvelrug/>.

2. Waarom windmolens en zonnevelden en geen andere vormen, bijvoorbeeld waterstof of kernenergie?

De Regionale Energie Strategie is een plan voor de periode tot 2030. De opdracht van het Rijk is om uit te gaan van bewezen technieken, dat zijn zonne-energie en windenergie. Technieken zoals waterstof of opslag van energie zijn op dit moment nog niet voldoende ontwikkeld. De verwachting is dat deze in de toekomst wel een rol gaan spelen. Het ontwikkelen en bouwen van een kerncentrale duurt lang (tien tot dertig jaar) en vraagt veel investeringen in veiligheid. Voor de periode tot 2030 is kernenergie dus geen optie. Of er in de toekomst meer kernenergie wordt gebruikt, is een vraag die in Den Haag moet worden beantwoord. Daar gaan gemeenten en provincies niet over.

3. Waarom zet de gemeente niet meer in op kleinschalige ontwikkelingen?

De kleine windmolens (van circa 20 meter ashoogte) noemen we ook wel erfmolens en lijken niet erg schadelijk te zijn voor het landschapsbeeld. Eén erfmolen levert genoeg stroom voor 1 boerderij of voor ca 10 huishoudens (30.000-35.000 kWh per jaar). Dit is dus een manier voor een agrariër om zijn bedrijf te verduurzamen. Met alleen erfmolens kunnen we echter onze klimaatdoelen niet halen. Eén grote windmolen (5,6 MW, 241 meter tiphoogte) produceert per jaar evenveel stroom als ongeveer 500 erfmolens.

Daarnaast hebben studenten van de Universiteit Utrecht voor ons uitgezocht dat het in onze gemeente op de meeste plekken niet hard genoeg waait voor deze kleine erfmolens. Wij hebben veel bomen in onze gemeente en die remmen de windsnelheid op die hoogte. Dan zijn de erfmolens niet rendabel. Daarom is onze verwachting dat er niet veel aanvragen komen voor deze kleine molens.

4. Zijn er geen alternatieve innovaties waar we veel beter gebruik van kunnen maken in plaats van windmolens en zonnevelden?

Als het gaat om het bod voor de RES voor grootschalige duurzame elektriciteitsopwekking vereist het Rijk dat er zicht is op verlening van omgevingsvergunningen in 2025. Alleen die projecten tellen met in het bod over de grootschalige elektriciteitsopwekking. Dit kan alleen met bestaande technieken die nu al grootschalig worden toegepast zoals zon en wind.

Tijdens de behandeling van het afwegingskader “Energie in Landschap” heeft onze raad aangegeven graag innovaties te zien, die minder effect hebben op ons landschap dan windmolens en zonnevelden. Daarom nodigen we initiatiefnemers uit om innovatieve voorstellen te doen. Wel willen we het gestelde doel halen van 0,08 TWh duurzame opwek (door windmolens, zonnevelden en/of innovaties) in 2025. Als er geen innovatieve

voorstellen worden gedaan dan wordt ons lokale doel voor 2025 dus ingevuld met windmolens en/of zonnevelden.

Samenwerking met gemeenten Renswoude, Veenendaal en Woudenberg

1. Waren inwoners uit Veenendaal en Renswoude betrokken bij het aanwijzen van het zoekgebied?

Ons participatieproces bestond uit een aantal delen.

- Een gemeentebrede enquête. Hieraan namen inwoners uit de hele gemeente Utrechtse Heuvelrug plaats. Inwoners van Veenendaal/Renswoude namen hier niet aan deel.
- Een uitgebreid participatietraject in samenwerking met de Kromme Rijngemeenten Bunnik, Houten en Wijk bij Duurstede. Ook hieraan namen geen inwoners van Veenendaal/Renswoude deel.
- Een extra participatieronde in Overberg en omgeving. Aan deze ronde hebben wel veel mensen uit Veenendaal en Renswoude mee gedaan. Zo werd de enquête ingevuld door 853 personen, waarvan 588 uit Veenendaal. Ook nam een aantal inwoners van Veenendaal en Renswoude deel aan de spreekuren met de wethouder.

2. Is dit gebied gekozen omdat het een uithoek van de gemeente is? En ook de uithoek van een RES-regio.

Nee, zo is het niet gegaan. Zie ook vraag 3 onder "proces RES": "hoe is het zoekgebied Overberg bepaald?"

3. Is er overleg tussen de gemeente Utrechtse Heuvelrug en de gemeenten Renswoude, Veenendaal en Woudenberg over de zoekgebieden?

Ja. De gemeente Utrechtse Heuvelrug is in overleg met deze gemeenten. Zodat we elkaar op de hoogte kunnen houden van de ontwikkelingen en plannen op elkaar kunnen afstemmen. Indien bijvoorbeeld zowel de gemeente Renswoude als de gemeente Utrechtse Heuvelrug door willen met plannen voor windenergie langs de A12 dan moet dit in samenhang bekeken worden.

Technische vragen

1. Waait het wel hard genoeg op deze locatie? Kunnen de molens niet veel beter boven op de Heuvelrug geplaatst worden, daar waait het vast harder?

Ja, het waait hard genoeg op deze locatie voor windmolens. Dit heeft ook te maken met de hoogte van de windmolens. Het plaatsen van windmolens boven op de Heuvelrug is voornamelijk uitgesloten. De eerste reden is dat dit is uitgesloten door de gemeenteraad, die heeft gezegd geen windmolens in het Nationaal Park te willen. Ten tweede kwam uit de participatie dat de meeste mensen geen windmolens in de natuur willen. Bovendien vallen de bossen van de Heuvelrug onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN). De NNN-gebieden zijn door de provincie bepaald. De Provincie Utrecht heeft in haar omgevingsverordening vastgesteld dat plaatsing van windmolens in NNN gebieden alleen mogelijk is onder strikte voorwaarden (het zogenaamde "nee, tenzij" principe).